

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

13 04 20 21 р.

м. Київ

№ 102

Про затвердження стандарту фахової
передвищої освіти зі спеціальності
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
освітньо-професійного ступеня
«фаховий молодший бакалавр»

На виконання статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту», пункту 4.3 Положення про Науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2015 року № 922 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 05 січня 2021 року № 18), з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2020 року № 918,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», що додається.
2. Установити, що стандарт фахової передвищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2021/2022 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань європейської інтеграції Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки
України

від «13» 04 2021 р. № 702

СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ

Фаховий молодший бакалавр
(назва ступеня освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

01 Освіта/Педагогіка
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

1. Преамбула

Стандарт фахової передвищої освіти України освітньо-професійного ступеня фаховий молодший бакалавр, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від _____ р. № _____.

Стандарт розроблено членами підкомісії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Науково-методичної комісії №1 із загальної, професійної освіти та спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.07.2020 № 907):

БАЖАН Сергій Петрович – кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, директор Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки» ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»

НІКОЛАЄВСЬКА Ганна Юріївна – спеціаліст вищої категорії, заступник директора з навчально-виробничої роботи Харківського державного професійно-педагогічного коледжу імені В. І. Вернадського

БРОННІКОВА Валентина Борисівна – кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка

БІЛЕЦЬКИЙ В'ячеслав В'ячеславович – кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач ДВНЗ «Рівненський коледж економіки та бізнесу»

ГОРДІЄНКО Валентина Павлівна – кандидат педагогічних наук, Вчений секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України

ГРЕБІНСЬКА Світлана Іванівна – кандидат економічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, директор Відокремленого структурного підрозділу «Хмельницький торговельно-економічний фаховий коледж Київського національного торговельно-економічного університету»

ДЕМ'ЯНЮК Віктор Володимирович – кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти, академік Інженерної академії України, спеціаліст вищої категорії, директор Рівненського економіко-технологічного коледжу Національного університету водного господарства та природокористування

ДЗИНА Наталія Анатоліївна – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, директор Політехнічного коледжу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

КАПЛУН Ірина Василівна – кандидат педагогічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач Відокремленого структурного підрозділу «Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя»

Додатково залучені розробники Стандарту:

КОВАЛЬЧУК Ірина Леонідівна – член сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, кандидат філософських наук, доцент, начальник навчально-методичного відділу Комунального закладу вищої освіти «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради

ОРИШКО Світлана Петрівна – член сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач відділення по спеціальності Відокремленого структурного підрозділу «Івано-Франківський коледж фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України»

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 28.01.2021 р., протокол № 4.

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданнях підкомісії 015 зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Науково-методичної комісії № 1 із загальної, професійної освіти та спорту 31.03.2021 (протокол № 7).

Стандарт розглянуто та схвалено членами Науково-методичної комісії № 1 із загальної, професійної освіти та спорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України 13.04.2021 (протокол № 3).

Фахову експертизу проводили:

БОРОДІЄНКО Олександра Володимирівна, доктор педагогічних наук, доцент, старший дослідник, член-кореспондент НАПН України, завідувач лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання ІПТО НАПН України;

ГАМАЛІЙ Світлана Олександрівна, спеціаліст вищої категорії, старший викладач, завідувач навчально-методичного кабінету Первомайського індустріально-педагогічного коледжу;

ЛАРКІНА Ольга Сергіївна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, завідувач відділення Дніпровського індустріально-педагогічного технікуму;

МИХАЛЬЧУК Олександр Іванович, спеціаліст першої категорії, директор Київського енергетичного ліцею.

Методичну експертизу здійснювали:

ХОМЕНКО Микола Павлович, кандидат педагогічних наук, заступник директора Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», голова експертної групи з організації проведення методичної експертизи проектів стандартів фахової передвищої освіти;

БОРХАЛЕНКО Юрій Олександрович, кандидат технічних наук, методист науково-методичного кабінету інженерно-технічної та технологічної

освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти», спеціаліст вищої категорії;

ШЕВЧЕНКО Володимир Іванович, завідувач науково-методичного кабінету інженерно-технічної та технологічної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Науково-методичної комісії № 1 із загальної, професійної освіти та спорту Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

2. Загальна характеристика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	
Форми здобуття освіти	1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); 2) індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві)); 3) дуальна	
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з професійної освіти (за спеціалізацією)	
Професійна(і) кваліфікація(ї)		
Кваліфікація у дипломі	Освітньо-професійний ступінь Спеціальність Спеціалізація Освітньо-професійна програма	фаховий молодший бакалавр 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) (<i>вказати назву спеціалізації за наявності</i>) (<i>вказати назву програми</i>)
Опис предметної області	<p><i>Об'єкти вивчення та діяльності:</i> структура та функціональні компоненти системи професійної освіти; теоретичні та практичні основи, технології та обладнання для виконання спеціальних робіт в галузі.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних здійснювати освітню діяльність із професійно-практичної підготовки кваліфікованих робітників для підприємств, установ та організацій галузі/сфери відповідно до спеціалізації.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> основні поняття, концепції, принципи і технології наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі відповідно до спеціалізації. Теорії і методи, спеціалізовані задачі та вирішення практичних проблем у професійній освіті та виробничій діяльності згідно зі спеціалізацією.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методи організації, здійснення, стимулювання, мотивації та контролю за ефективністю і корекції навчально-пізнавальної діяльності; професійно-орієнтовані методики, методики професійного навчання; навчальні, виховні, розвивальні освітні технології для застосування на практиці.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення освітнього процесу; сучасне</p>	

	промислове, технологічне обладнання предметної галузі відповідно до спеціалізації.
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання за початковим рівнем вищої освіти та/або першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих, у тому числі у сфері післядипломної освіти
Працевлаштування випускників	

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти

Здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) здійснюється на основі професійної (професійно-технічної) освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікованого робітника).

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра становить 120 кредитів ЄКТС.

Мінімум 50 % обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

4. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання (задачі) у професійній освіті або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів наук про освіту, фундаментальних і прикладних наук галузі відповідно до спеціалізації та може характеризуватись певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку

	<p>предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК4 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК5 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК7 Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК8 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК1 Здатність застосовувати освітні теорії та методології в педагогічній діяльності.</p> <p>СК2 Здатність планувати й організувати освітній процес у демократичному стилі; готовність педагогічно, психологічно й методично грамотно організувати свою професійну діяльність.</p> <p>СК3 Здатність спостерігати, описувати, ідентифікувати, класифікувати психофізіологічні особливості здобувачів освіти і враховувати результати під час організації навчально-виробничої діяльності й виховної та корекційної роботи.</p> <p>СК4 Здатність створювати розвиваюче освітнє середовище, забезпечувати сприятливий морально-психологічний клімат навчально-виробничої діяльності та високий рівень культури її організації.</p> <p>СК5 Здатність застосовувати інноваційні педагогічні та цифрові технології, інформаційне та програмне забезпечення для вирішення професійних завдань відповідно до спеціалізації.</p> <p>СК6 Здатність здійснювати ділові комунікації в професійній сфері.</p> <p>СК7 Здатність використовувати в професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук відповідно до спеціалізації.</p> <p>СК8 Здатність експлуатувати виробниче устаткування та здійснювати технологічний процес відповідно до спеціалізації.</p> <p>СК9 Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані із виконанням необхідних розрахунків, конструюванням технічних об'єктів у своїй предметній галузі відповідно до спеціалізації.</p>

	<p>СК10 Здатність здійснювати професійну діяльність відповідно до вимог екологічної безпеки, безпеки життєдіяльності та охорони і гігієни праці.</p> <p>СК11 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>СК12 Здатність вибудовувати траєкторію власного кар'єрного та професійного розвитку.</p> <p>СК13 Здатність організовувати освітній процес для осіб з особливими освітніми потребами.</p>
--	---

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>РН1 Застосовувати нормативно-правові документи, міжнародні та національні стандарти і практики, галузеві стандарти професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях галузі/сфери (відповідно до спеціалізації).</p> <p>РН2 Знати і розуміти цінності громадянського суспільства, його сталого розвитку, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p>РН3 Вільно спілкуватися державною мовою, як усно, так і письмово, володіти культурою мовлення, логічно викладати думки фаховою державною та іноземною мовами.</p> <p>РН4 Самостійно планувати й організовувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти відповідно до вимог охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки.</p> <p>РН5 Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, обробки та аналізу інформації.</p> <p>РН6 Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для організації навчально-виробничої діяльності.</p> <p>РН7 Застосовувати сучасні дидактичні та методичні засади організації навчально-виробничої діяльності і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі.</p> <p>РН8 Добирати та застосовувати методики психолого-педагогічного діагностування здобувачів освіти, а також застосовувати отримані результати.</p> <p>РН9 Застосовувати мотиваційні заходи до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку здобувачів освіти.</p> <p>РН10 Розробляти навчальну та складати обліково-звітну документацію до уроків виробничого навчання.</p> <p>РН11 Оцінювати стан сформованості професійної компетентності здобувачів освіти.</p> <p>РН12 Знати основи і розуміти принципи функціонування виробничого устаткування галузі (відповідно до спеціалізації).</p> <p>РН13 Обирати і застосовувати методи для вирішення типових спеціалізованих завдань у галузі (відповідно до спеціалізації), а також необхідне устаткування та інструменти.</p>
--

PH14 Самостійно виконувати трудові процеси на виробництві (відповідно до спеціалізації).

PH15 Використовувати технічну термінологію відповідної галузі виробництва.

PH16 Розв'язувати типові спеціалізовані задачі, пов'язані з виконанням необхідних розрахунків, конструюванням технічних об'єктів у предметній галузі відповідно до спеціалізації.

PH17 Дотримуватися стандартів професійної етики.

PH18 Здійснювати освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання.

PH19 Аналізувати економічні показники та робити висновки щодо покращення результатів діяльності підприємств різних галузей господарювання (відповідно до спеціалізації).

6. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти	Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит передбачає оцінювання обов'язкових результатів навчання, визначених цим Стандартом та освітньо-професійною програмою.

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін;

2) визначення й послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти, декларованим цілям, урахування позицій зацікавлених сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти й суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється в рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосовування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективною системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

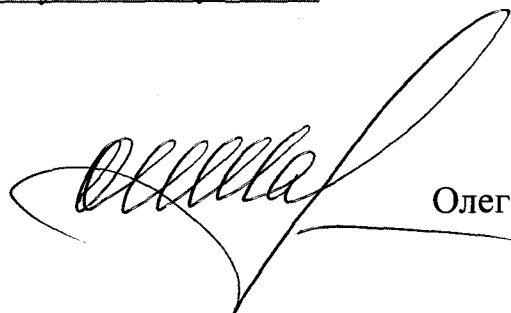
8. Вимоги професійних стандартів

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту фахової передвищої освіти, пов'язані з наявністю певного професійного Стандарту	

9. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт фахової передвищої освіти:

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами)
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
4. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти»
URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-rozroblennya-standartiv-fahovoyi-peredvishoyi-osviti>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.11.2019 р. № 1460 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/11/22/2019-11-22-015-B.pdf>
6. Наказ МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти»
URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-profilnoyi-serednoyi-osviti-zakladiv-osviti-sho-zdiysnyuyut-pidgotovku-molodshih-specialistiv-na-osnovi-bazovoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Заклад фахової передвищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших складових освітнього процесу, необхідних для набуття визначених Стандартом компетентностей.

Наведений у Стандарті перелік компетентностей і програмних результатів навчання не є вичерпним. Заклади фахової передвищої освіти при формуванні освітньо-професійних програм можуть вказувати додаткові компетентності і результати навчання, форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти тощо.

Корисні посилання:

1. Проект ЄС TUNING (приклади результатів навчання, компетентностей) – https://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_Brochure_Ukrainian_version.pdf
2. Національний глосарій: вища освіта, 2014 – <https://erasmusplus.org.ua/2014-12-24-01-04-22/vyshcha-osvita-i-bolonskyi-protses/196-natsionalnyi-osvitnii-hlosarii-vyshcha-osvita.html>
3. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: монографія – <https://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=82:bolonskyi-protses-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych>
4. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО) – https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
5. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій) – <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=15686&langId=en>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн1 Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань	Уміння/навички Ум1 Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання Ум2 Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних Ум3 Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К1 Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання К2 Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності	Відповідальність і автономія ВА1 Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін ВА2 Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії ВА3 Покращення результатів власної діяльності і роботи інших
Загальні компетентності				
ЗК1	Зн1			
ЗК2	Зн1	Ум1		
ЗК3	Зн1		К2	
ЗК4		Ум1, Ум2	К1	ВА2
ЗК5	Зн1	Ум3		ВА3
ЗК6	Зн1		К2	ВА2
ЗК7			К1	ВА1
ЗК8		Ум1		ВА3
Спеціальні компетентності				
СК1	Зн1	Ум2		
СК2	Зн1	Ум1		ВА1
СК3	Зн1	Ум3	К1	
СК4			К1	ВА3
СК5		Ум2		

CK6	ЗН1		К1, К2	ВА1
CK7	ЗН1	УМ1		
CK8	ЗН1	УМ3		ВА1
CK9	ЗН1	УМ1		
CK10	ЗН1			ВА3
CK11		УМ1, УМ2		ВА3
CK12		УМ3		ВА2
CK13	ЗН 1	УМ2	К1	
Результати навчання				
PH1	ЗН1	УМ1		
PH2	ЗН1		К2	
PH3	ЗН1	УМ1	К1	
PH4		УМ3		ВА1
PH5		УМ1		ВА3
PH6	ЗН1		К1	ВА3
PH7		УМ2	К1	ВА1
PH8	ЗН1	УМ1	К1	ВА1
PH9	ЗН1	УМ1	К1	ВА1
PH10		УМ3		
PH11	ЗН1	УМ3	К1	
PH12	ЗН1			
PH13	ЗН1	УМ1		ВА2
PH14	ЗН1	УМ1		ВА2
PH15	ЗН1		К1	
PH16	ЗН1	УМ2		
PH17	ЗН1		К1	ВА1
PH18	ЗН1	УМ1	К1, К2	ВА1
PH19	ЗН1	УМ1		

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності																				
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності												
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13
PH1	+	+	+		+	+			+						+			+	+		+
PH2	+	+	+							+											
PH3		+	+		+	+	+							+							
PH4					+		+			+	+	+		+				+	+	+	+
PH5				+	+	+		+					+		+					+	
PH6		+			+				+	+		+							+	+	+
PH7				+	+			+	+	+	+	+		+					+		+
PH8				+						+	+	+		+					+		
PH9							+			+	+	+							+	+	+
PH10			+	+	+			+		+				+					+		
PH11											+								+		
PH12					+										+	+	+		+		
PH13				+	+								+		+	+			+		
PH14					+			+							+	+	+	+	+		
PH15			+		+	+								+			+			+	
PH16				+	+										+		+		+		
PH17		+					+			+	+	+		+						+	+
PH18				+				+		+			+						+		
PH19	+	+			+													+	+		